

Kapitán Ing. Michal Zelenák,
doc. Ing. Miroslav Pecina, CSc.

Současný stav zabezpečení příslušníků AČR součástkami naturálního odívání

Vojenské rozhledy, 2013, roč. 22 (54), č. 3, s. 102–113, ISSN 1210-3292

The Present State of Accoutrement Supplies and Clothing for ACR Service Members

Abstrakt:

Článek je zaměřen na analýzu současného stavu v oblasti zabezpečení součástkami naturálního odívání a hodnocení úrovně poskytované služby vojákům a vojákyním jako zákazníkům. Popisuje současný stav v oblasti zabezpečení vojáků, podle současné právní úpravy, a způsob skutečné realizace. Analyzuje současnou právní úpravu a možnosti distribuce součástí naturálního odívání koncovým uživatelům. Analýza je zaměřena na naplnění cílů, pro které byl systém naturálního odívání vytvořen.

Abstract:

This article is primarily engaged in the analysis of existing situation in the area of securing outfit components and in the assessment of the level of support provided to women and men working in the Czech Army. It evaluates the present state of supplying the soldiers with all necessary outfits in compliance with the current legislation and the way of its actual implementation. It analyses this legislation and the possibilities of distribution of uniforms to their end users. The assessment primarily addresses the fulfilment of objectives for which the distribution system of uniforms was established.

Klíčová slova:

Výstroj, základní výstroj a výzbroj, stejnokrojové součástky, vojenská uniforma, distribuce, koncový uživatel.

Key words:

Clothing and personal equipment, initial equipment, accoutrements, military uniform, distribution, end user.

Úvod

Stávající systém zabezpečení součástkami naturálního odívání je plně organizačně, personálně a materiálně zabezpečován a řešen rezortem ministerstva obrany (mimo

služeb spojených s používáním výstroje – opravy, praní, chemické čištění apod., kde je využíván privátní sektor). K zabezpečení distribuce výstrojních náležitostí je v rezortu ministerstva obrany vytvořena funkční struktura řídicích a výkonných prvků, komplexně řešící celou oblast zabezpečení součástkami naturálního odívání a výstrojnými náležitostmi, včetně oblasti zajištění akvizice (nákupu) výstroje, která je však pouze jednou z mnoha dalších oblastí systému zabezpečení výstrojí a výstrojnými náležitostmi. Článek obsahuje i krátké zhodnocení některých veřejných zakázek vyhlášených v uplynulém období na výstrojní součástky. Součástí je i zobecnění krátkého průzkumu spokojenosti příslušníků armády se současným stavem. Zajímavou součástí je krátký pohled na přístupy zahraničních armád k zabezpečení vlastních příslušníků výstrojnými náležitostmi.

Vojáci a vojákyně z povolání mají za povinnost dbát na úplnost své základní výbavy, kterou byli vystrojeni, a musí ji udržovat v bezvadném stavu, obměňovat a doplňovat ji. Základem pro kompletní výdej veškerých nárokových součástí je výstrojní náležitost, která pro každého vojáka z povolání vzniká na základě ustanovení zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, [1] dnem jeho přijetí do služebního poměru. Pro poskytování výstrojních náležitostí vydávaných do vlastnictví byl v AČR vytvořen tzv. systém výdeje součástí naturálního odívání. Jeho hlavním úkolem je zabezpečení součástkami základní výbavy a prostředků k jejímu doplňování a obměně.

Výstrojní náležitosti

Výstrojní náležitosti vychází z ustanovení § 91 již zmiňovaného zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších změn, kde jsou definovány výstrojní náležitosti, jako:

„(...) vojenská výstroj a služby, které se bezplatně poskytují k zabezpečení povinnosti vojáka v době výkonu služby nosit vojenský stejnokroj. Nelze-li poskytnout výstrojní náležitosti takto, má voják nárok na náhradu v penězích.“ [1]

Vojenskou výstroj tvoří oděv, prádlo, obuv a jiná výbava vojáka nutná k výkonu služby, k zabezpečení výcviku a plnění jeho úkolů; vojenský stejnokroj tvoří stanovené součástky vojenské výstroje určené pro jednotné vystrojení ozbrojených sil, které jsou charakterizovány barvou, stříhem, odznaky a rukávovými znaky. [2]

Na výše uvedené ustanovení navazuje vyhláška č. 266/1999 Sb., [3] o způsobu zabezpečování bezplatného stravování, výstrojních a přepravních náležitostí a o zabezpečování ubytování vojáků z povolání, ve znění pozdějších změn, která v §§ 13-20 upřesňuje podmínky výdeje a zániku nároku na výdej výstrojních součástí.

Podrobnosti výdeje výstrojních náležitostí, jejich výše a výstrojní normy, jsou uvedeny v normativních výnosech ministra obrany č. 39 ze dne 30. listopadu 2009, Stanovení výstrojních náležitostí a peněžitého příspěvku, a normativní výnos ministra obrany č. 40 ze dne 30. listopadu 2009, Výstrojní předpis, ve znění doplňků.

Vznik současné právní úpravy lze datovat do roku 1963. Dne 1. 1. 1963 vstoupil v platnost předpis Int 2-1, [4] jehož součástí byla příloha „Vložka 1: pokyny pro naturální odívání vojáků z povolání“. Před tímto obdobím existovala sice jistá úprava poskytování výstrojních náležitostí, ale jednalo se pouze o dílčí upřesnění způsobů distribuce výstrojních součástí příslušníkům armády. Předpisem Int 2-1 (1963) byl stanoven rozsah základní výbavy, který v tomto období obsahoval 36 položek. Dále byla stanovena náležitost výstrojních bodů. Rozsah je uveden v tab. 1.

Tab. 1: Náležitost výstrojních bodů k 1. 1. 1963

Náležitost výstrojních bodů		
	Skupina	
	generálové a vojáci	vojákyňe
v prvním roce	51	70
v dalších letech	265	275

Zdroj: [4]

Výše náležitosti výstrojních bodů byla stanovena na základě ceny výstrojních součástí stanovených v základní normě a směrné doby jejich životnosti. Hodnota výstrojního bodu byla v roce 1963 stanovena na 5 Kč. [4] V roce 1963 a následujících byly výstrojní body vydávány vojákům na příslušný kalendářní rok, zálohově, vždy se služebním příjmem za měsíc únor. Výstrojní součástky si byl voják povinen objednat do 30. dubna kalendářního roku na rok následující. Tento systém vyhovoval centrálně plánovanému hospodářství, byla známa potřeba, která byla následně pokryta dodávkou výstrojních součástí. Objednávkový systém však vojáka nutil predikovat svou potřebu na následující rok. Učinit mimořádné nákupy však bylo za specifických podmínek možné.

Výše uvedená ustanovení nebyla v průběhu následujících let zásadním způsobem měněna. Mimo roku 1986, kdy byl změněn systém výdeje výstrojních bodů ze zálohového, na výdej zpětně za odsloužené měsíce.

V současné době se jedná o měsíční výstrojní náležitosti, které jsou určeny k doplňování a obnovování vojenské výstroje vydané do vlastnictví a pořízení a doplňování vojenské výstroje, která se nenakupuje na náklady státu. Tyto se poskytují formou výstrojních bodů a náhrady v penězích. Měsíční výstrojní náležitost je dále nedělitelná. Jeden výstrojní bod se hodnotí v penězích částkou 1 Kč.

Vybrané výstrojní náležitosti ve výstrojních bodech, platné v současné době, jsou uvedeny v tab. 2.

Tab. 2: Náležitost výstrojních bodů k 1. 1. 2013

Náležitost výstrojních bodů		
generálové	Skupina	
	vojáci	vojákyňe
1100	995	975

Zdroj: [5]

V současnosti se výše stanovené náležitosti poskytované ve výstrojních bodech taktéž tvoří kombinací ceny výstrojních součástí uvedených v „základní výbavě“ a směrné době jejich životnosti. Výstrojní bod je měrnou jednotkou pro stanovení výše výstrojní náležitosti a slouží k oceňování výstrojních součástí a k jejich uhrazení při odběru. Počet výstrojních součástí základní výbavy je v současné době 60.

Hodnota výstrojních součástí se udává ve výstrojních bodech a je odvozena od pořizovacích nákladů; nemusí však vyjadřovat přesný přepočtení peněžní hodnoty. [5] Tato skutečnost je příčinou současných obtíží v zabezpečení vojáků součástkami naturálního odívání.

Tab. 3: Příklad výpočtu výstrojní náležitosti

Poř. čís.	Součástka	MJ	Počet vydávaných součástek	Směrná doba používání	Cena	Koeficient	Náležitost
1	baret	kus	1	24	215	0,50	107,5
2	bílá košile s nárameníky	kus	1	60	350	0,20	70
3	blůza 95	kus	1	24	1465	0,50	732,5
4	blůza 97	kus	1	36	2000	0,33	660
						
57	zimní polní boty	pár	1	60	188	0,20	37,6
58	zimní ponožky 2000 TERMO	pár	4	12	125	1,00	125
59	zimní spodky TERMO 2000	kus	1	12	145	1,00	145
60	zlatový nebo stříbrný podbradník	kus	1	48	230	0,25	57,5
Souhrn všech náležitostí (výřez vybraných položek):							10 492,125

Zdroj: Vlastní.

Výdejny součástek naturálního odívání

Systém je tvořen soustavou teritoriálně rozmístěných **výdejen součástek naturálního odívání** (dále VSNO). V současné době se jedná o čtyři střediska: Praha, Tábor, Brno a Vyškov. Výdejny součástek naturálního odívání jsou zařízení AČR, která jsou určená k prodeji naturálních součástek a k vedení potřebné agendy pomocí projektu Naturální odívání.

Úkolem VSNO je zabezpečit výdej výstroje vojákům profesionálům, vojákům v záloze (ve výslužbě), kterým bylo povoleno nosit vojenský stejnokroj, výstrojní součástky, a distribuce součástek které jsou součástí základní výbavy.

Zdroj: Vlastní.

Obr. 1: Dislokace VSNO

VSNO byly zřízeny na základě nařízení NGŠ č. 7 ze dne 12. června 1989 Směrnicí pro zřizování a činnost výdejních středisek naturálního odívání vytvořením spádových výdejen. Hlavním cílem bylo vytvoření bezobjednávkového systému distribuce součástek naturálního odívání. Po dobu existence VSNO došlo pouze ke dvěma změnám. První změnou bylo zrušení VSNO Žatec a druhou zrušení VSNO Olomouc a Hradec Králové v březnu letošního roku. Současná dislokace středisek je však poplatná době dislokace útvarů a zařízení v době jejich vytvoření a již neodpovídá současnému rozmístění. Zejména VSNO Tábor má nejmenší návaznost na dislokaci jednotek v regionu. Odlišná situace je na Moravě, kdy v rozmezí 30 km (údaj je uveden vzdušnou čarou) jsou dislokována VSNO, Brno a Vyškov, přičemž nejbližší posádky od těchto VSNO jsou Vyškov - Opava – 89 km a Brno - Náměšť nad Oslavou – 37 km. Na druhou stranu posádka Liberec je vzdálená 110 km od nejbližšího VSNO Praha.

VSNO jako součást základny neopravovaného materiálu (ZNM) je odborné zařízení s celoarmádní působností. VSNO komplexně zabezpečuje vojáky a vojákyně z povolání AČR součástkami naturálního odívání a náležitostmi stanovenými normami a nařízeními. VSNO plní ve vztahu k naturálnímu odívání tyto úkoly:

- komplexně řeší naturální odívání vojáků a vojákyně z povolání AČR,
- zabezpečuje úpravy součástek naturálního odívání,
- součástky naturálního odívání jsou u VSNO vydávány:
 - samoobslužným prodejem – součástky výběrové a základní vybavy ve VSNO,
 - pultovým prodejem – konfekce, polní stejnokroje a vybrané speciální součástky a vystrojování základní výbavou vojáků a vojákyně (ve VSNO bez samoobslužného systému se prodává veškerý sortiment).

Základní výdejní doba je stanovena:

□ pondělí	7.30-11.30	12.30-14.00
□ úterý	7.30-11.30	12.30-17.00
□ středa	7.30-11.30	12.30-14.30
□ čtvrtek	7.30-11.30	12.30-14.30
□ pátek	7.30-11.30	

Poslední tři pracovní dny v každém měsíci je z důvodu inventarizace zavřeno. V současné době lze identifikovat řadu problémů při výdeji součástek ve VSNO. Zejména v oblasti akvizice výstroje, která je prováděna v rozhodující míře centrálně. Systém akvizice při uplatňování a respektování zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, s přísným centrálním plánováním potřeb nevytváří podmínky pro efektivní krytí skutečných potřeb vojsk v reálném čase. Vynucuje si k zajištění eliminace negativních dopadů (velké množství veřejných soutěží; zdlouhavost procesu veřejných zakázek bez záruky úspěšnosti; nutnosti specifikovat druhy a množství zboží ve velkém časovém předstihu apod.) potřebu udržování a skladování velkého objemu zásob výstroje, které je v rozporu s moderními přístupy k zabezpečení potřeb zákazníka v čase a prostoru s minimálními náklady na skladování zboží.

Současný systém distribuce výstroje postrádá pro zlepšení přístupu k zákazníkovi moderní formu zásilkové služby (obchodu) dodávky zboží. Ve stávajících VSNO a ani v dalších zařízeních nejsou vytvořeny adekvátní podmínky pro profesionály, podporující jejich komfort obsluhy související s užíváním výstroje jako je např. individuální sběr

oděvů a prádla za účelem praní a chemického čištění, žehlení, doplňkový prodej materiálu vhodný jako doplněk stejnokrojů, jako jsou např. aktovky, kufry, obaly na oděvy apod. K problémům dochází i v zásobování VSNO některými výstrojnými součástkami.

Outsourcing vystrojování osob

Outsourcing vystrojování osob souvisí s hledáním možnosti využíváním vnějších zdrojů, které se nacházejí zcela mimo základní působnost rezortu MO. Pro tuto službu se zvažovala operační i ekonomická rizika a hodnotila se její celková ekonomická náročnost. Optimalizace vývoje moderní výstroje a jejího zavádění do používání v rezortu MO předpokládá přístup k moderním technologiím a perspektivním materiálům za účelem pořízení moderní a kvalitní výstroje, a to i při snižování nákladů na jejich údržbu a opravy.

Proces přípravy projektu reformy systému vystrojování byl zahájen v roce 2005 přípravou dokumentace pilotního projektu. V roce 2005 však nebyla oblast vystrojování osob doporučena k realizaci formou smlouvy o poskytování služeb, vzhledem ke složitosti majetkoprávních vztahů. Počátkem roku 2006 byl projekt schválen, byla zahájena obchodní fáze projektu a současně probíhalo zpracování návrhů vnitřních předpisů, kterými by se upravila změna systému vystrojování v rezortu MO. Zadávací dokumentace byla zveřejněna v subsystému veřejných zakázek VZ 60005091 dne 2. 3. 2007 s názvem „Komplexní služba vystrojování rezortu Ministerstva obrany zabezpečovaná formou outsourcingu“. Náplní smlouvy bylo poskytnutí komplexní služby vystrojování rezortu MO zabezpečené formou outsourcingu, s předpokládanou dobou plnění na dobu neurčitou. Místy plnění byly stanoveny obce Vyškov, Praha, Olomouc, Brno, Tábor a Žatec.

Pro veřejnou zakázku byla stanovena tato kritéria:

- celková nabídková cena - 80 %
- hodnocení návrhu informačního systému - 10 %
- doba plnění na provozovně - 5 %
- doba plnění u organizačního celku - 5 %

Ministryně obrany na své operativní poradě dne 3. července 2007 rozhodla o zrušení veřejné zakázky a následně bylo vydáno rozhodnutí zadavatele o zrušení zadávacího řízení veřejné zakázky. V roce 2007 byla zrušena veřejná zakázka na pořízení komplexní služby vystrojování rezortu MO.

V roce 2008 se předpokládaly tyto primární přínosy pilotního projektu:

- snížení zásob výstroje – předpokládalo se udržování pouze operační zásoby, zejména u prostředků balistické ochrany jednotlivce,
- zkvalitnění infrastruktury – předpokládalo se snížení počtu skladů a provozoven výdejních středisek naturálního odívání.

Od roku 2009 pokračuje příprava realizace projektu revizí dokumentace ve vztahu ke změnám v legislativních dokumentech ČR a vnitřních předpisech MO, a to doplněním dokumentace o nově zavedené výstrojní součástky a zpracováním nových požadavků ze strany budoucích uživatelů služby.

Pořizování a obnovování vybrané výstroje má směřovat do míst služby (bydliště) vojáků, aby pořízení výstroje neodvádělo vojáky od plnění služebních povinností

a poskytovalo se na vyšší kvalitativní úrovni. Smlouva o poskytování služeb výstroje má sloužit nejen k vystrojování nových vojáků, ale i k obnově a doplňování opotřebovaných nebo poškozených součástek předepsané výbavy a výběrových součástek, dále má zahrnovat skladování a distribuci výstroje vojenským útvarům.

Veřejné zakázky

Akvizice vojenské výstroje je prováděna centrálně cestou příslušného akvizičního pracoviště. Distribuci zajišťuje Základna neopravovaného materiálu Brno přímo k jednotlivým organizačním celkům rezortu MO nebo prostřednictvím VSNO. Základna dále plní řadu úkolů spojených s životním cyklem výstroje.

Základní disproporce v zabezpečení výstrojí v průběhu roku jsou způsobeny především:

- nepružným systémem akvizice, vycházejícím z dodržování pravidel pořizování majetku stanovených zákony a vnitrozoborní legislativou,
- sníženým zdrojovým rámcem finančních prostředků pro systém zabezpečení výstrojí,
- složitým a zdlouhavým procesem alokace finančních prostředků, který navíc nezabezpečuje stabilitu prostředků.

Souhrn všech disproporcí je nejzřetelnějším při pořízení součástek stejnokroje vz. 95 od roku 2011.

Dne 18. 5. 2011 byla vypsána veřejná zakázka č. 60060004 na pořízení stejnokroje 95, mimo jiné, blůza 95 se zeleným potiskem a kalhoty 95 se zeleným potiskem, jejich rozsah je uveden v následující tabulce. Dne 6. 10. 2011 byl u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚHOS) podán návrh na přezkoumání kroků zadavatele. Výběrové řízení však bylo dne 29. 11. 2012 rozhodnutím ministra obrany zrušeno na základě ustanovení § 84 odst. 3 písm. b) zákona, protože z účasti v zadávacím řízení byly všechny nabídky kromě jedné vyřazeny. Doplňujícím podkladem pro rozhodnutí byla taktéž neodpovídající nabízená cena.

Tab. 4: Přehled poptávaných součástek dle VZ č. 60060004

Přehled poptávaných součástek		
položka	počet	cena
blůza 95 modernizovaná	18 000	45 000 000,00
kalhoty 95	20 000	

Zdroj: [6]

Dne 17. 10. 2011 byla vypsána veřejná zakázka č. 60066217 na pořízení předmětných stejnokrojů 95, jejich rozsah je uveden v tabulce č. 5 (str. 109).

Veřejná zakázka nebyla uzavřena, neboť bylo podáno několik návrhů na přezkoumání kroků zadavatele u ÚOHS. V souvislosti neuzavřením VZ 60066217 byla vypsána nová VZ 7216011023995 na pořízení součástek stejnokroje 95, jejichž rozsah je uveden v tabulce č. 6. Veřejná zakázka byla zrušena rozhodnutím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže čj. OHS-R207/2012/VZ-22302/2012/310/DBa, v odůvodnění je uvedeno pochybení zadavatele. [8]

Tab. 5: Přehled poptávaných součástek dle VZ č. 60066217

Přehled poptávaných součástek		
položka	počet	cena
blůza 95 modernizovaná	20 000	41 875 000,00
kalhoty 95	15 000	

Zdroj: [7]

Tab. 6: Přehled poptávaných součástek dle VZ č. 7116011023995

Přehled poptávaných součástek		
položka	počet	cena
blůza 95 modernizovaná	20 000	31 666 666,00
kalhoty 95	15 000	

Zdroj: [9]

Po prostudování tabulek č. 5 a č. 6 je zřejmý pokles hodnoty veřejné zakázky při zachování počtu poptávaných součástek. Pokles ceny poptávaných součástek také nemá žádnou návaznost na současnou výši výstrojních náležitostí. Porovnání ceny výstrojních součástek a hodnoty ve výstrojních bodech, za které jsou vojáků distribuovány, je uveden v následující tabulce (tab. 7).

Tab. 7: Porovnání hodnoty výstrojních součástek

Porovnání hodnoty součástek				
položka	počet	cena	hodnota v bodech	cena
blůza 95 modernizovaná	20 000	31 666 666,00	1 475	47 675 000,00
kalhoty 95	15 000		1 345	

Zdroj: Vlastní.

Porovnáním hodnoty součástek pořizovaných ve VZ a distribuovaných vojákům v VSNO je o 33,6 % nižší ve prospěch Ministerstva obrany.

Poptávané množství taktéž neodpovídá potřebě pro uspokojení spotřebitelů, tedy vojáků na základě směrných dob životnosti, jelikož by zde musel být patrný nárůst poptávaných součástek za roky, kdy součástky pořízeny nebyly.

Obdobné disproporce lze vysledovat i při pořizování dalších druhů součástek naturnálního odívání.

Spokojenost s poskytovanou službou

Ke zjištění názorů vojáků z povolání na úroveň zabezpečení příslušníků AČR stejnokroji byl proveden krátký průzkum s využitím metody dotazníkového šetření. K zjištění a vyhodnocení orientačních údajů byl zvolen výběrový soubor, který se pokusil obsáhnout všechny složky AČR.

Základním cílem průzkumu bylo zjistit názory na úroveň zabezpečení příslušníků AČR stejnokroji.

- **Otázka č. 1** – Jste spokojeni s dostupnými velikostmi vašich stejnokrojů ve výdej-
nách naturálního odívání?

Zdroj: [10]

Obr. 2: Graf k otázce č. 1

Převážná většina 92,5 % respondentů je nespokojena a pozoruje nedostatky v dostupných velikostech. Dostupnost velikostí je oblast, která vede často k diskuzím. Hlavním důvodem je nedostatek standardních velikostí, ve skladech zůstává velké množství okrajových velikostí. Tím se zákazníkům nedostává dostatečného množství výstrojních součástek v poptávaných velikostech. Zbylým 7,5 % dotázaným vyhovují dostupné velikosti.

- **Otázka č. 2** – Jaká je vaše vzdálenost VSNO?

Otázka řeší dostupnost výdejen součástek naturálního odívání pro příslušníky AČR. Máme celkem čtyři výdejny naturálního odívání, které jsou situovány v různých částech České republiky. Z dotázaných příslušníků celkem 47,5 % má středisko vzdálené méně než 50 km a jen 52,5 % má VSNO od svého pracoviště vzdálené v rozmezí 50-100 km.

Zdroj: [10]

Obr. 3: Graf k otázce č. 2

Vzdálenost jednotlivých výdejen od jednotlivých vojenských útvarů ovlivňuje příslušníky při počtu nákupů v daném roce.

- **Otázka č. 3** – Jak často nakupujete ve VSNO?

Otázka navazuje na předchozí otázku a zabývá se počtem realizovaných nákupů příslušníky AČR ve VSNO za jeden rok. Jednotlivé nákupy mohou být ovlivněny jak dostupností střediska, tak i množstvím výstrojních bodů.

Zdroj: [10]

Obr. 4: Graf k otázce č. 3

Většina respondentů 67,5 % nakupuje ve výdejnách 2-4krát ročně, 21,25 % pouze jednou ročně a zbylých 11,25 % navštěvuje VSNO více jak 4krát ročně.

■ **Otázka č. 4 – Omezuje Vás při nákupu ve VSNO roční regulace?**

Otázka reaguje na zavedení roční regulace. Regulace ovlivňuje zejména realizaci nákupů výstrojních součástek. Příslušníci při nakupování vybraných komodit výstrojního materiálu mají omezený počet kusů na osobu na jeden nebo dva roky.

Z celkového počtu dotázaných 96,25 % vadí zavedení roční regulace a omezuje je to při nákupu. 3,75 % dotázaných regulace neomezuje.

Zdroj: [10]

Obr. 5: Graf k otázce č. 4

S provedeného výzkumu je patrná úroveň nespokojenosti příslušníků armády jako zákazníků se způsobem poskytované služby. Nespokojenost pramení zejména z nemožnosti uplatnit poskytnuté výstrojní náležitosti vydané formou výdeje výstrojních bodů a získat potřebné výstrojní součástky,

Přístup zahraničních armád

Všechny armády řeší v souvislosti s výstrojním zabezpečením svých příslušníků obdobné otázky související s rozsahem poskytovaných výstrojních náležitostí a způsobem jejich distribuce. Pro základní porovnání přístupů v oblasti výstrojního zabezpečení byly vybrány armády Belgie, Chorvatska, Itálie, Litvy, Maďarska, Španělska a Švédska. Otázky byly zaměřeny do vybraných oblastí a jejich účelem bylo získat rámcovou představu u přístupu k zajištění stejnokrojových součástek:

- jsou vojákům vydávány součástky uniforem, které po ukončení služby nevrací,
- jakým způsobem se zajišťuje obměna uniforem,
- získávají příslušníci armády k udržování uniforem příspěvek, pokud ano jakou formou,
- uniformy si mohou, např. koupit v obchodem provozovaných armádou nebo jiným způsobem.

Na základě získaných odpovědí lze konstatovat, že z dotazovaných států má Maďarsko a Španělsko zaveden obdobný systém jako AČR. Příslušníkům maďarské armády jsou distribuovány výstrojní náležitosti formou „šekových knížek“ s příslušnou náležitostí a platností tři roky. Systém se však potýká s obdobnými obtížemi jako AČR, tj. nedostatek materiálu v distribučních centrech.

Příslušníci španělské armády mají vytvořena elektronická konta na odběr materiálu ze skladů, které jsou dislokovány u jednotlivých jednotek. Příslušníkům španělské armády je také poskytován peněžní příspěvek na údržbu stejnokrojů.

Příslušníkům belgické armády je poskytován peněžní měsíční příspěvek na pořízení a doplnění potřebných výstrojních součástek. K zabezpečení distribuce je vytvořen řetězec

stálých prodejen v regionálních centrech a dále je distribuce zajištěna pojízdnými prodejny, které v pravidelných intervalech navštěvují jednotlivé útvary.

Příslušníkům švédské armády je poskytnuta výstroj zdarma a v průběhu služby je obměňována podle skutečné potřeby a druhu služby příslušníky armády. Mimo tento systém si mohou příslušníci armády pořizovat další součástky dle vlastního uvážení v obchodech dodavatelů armády z vlastních finančních prostředků.

V ostatních dotazovaných státech jsou poskytovány výstrojní součástky ve skladech na základě příslušné výstrojní náležitosti formou prvního výdeje a dále zajišťují obměnu podle skutečné potřeby. Příslušníci italské armády si mohou pořizovat další vlastní výstrojní součástky u civilních dodavatelů armády po prokázání příslušnosti k armádě. Pouze italská armáda má ve svých strukturách prvky pro poskytování doplňkových služeb, opravu a úpravu oděvů.

Po skončení služby vrací veškerou zapůjčenou výstroj příslušníci armád, které jim poskytnutou výstroj zapůjčují a obměňují podle potřeby, např. Švédsko. Druhou skupinu tvoří armády, kdy se nevrací pouze součástky osobní potřeby, jako je prádlo apod., např. Itálie, Chorvatsko. Armády, kde si příslušníci pořizují výstrojní součástky na přidělené prostředky (body, šeková knížka), si výstrojní součástky ponechávají i po skončení služby, např. Španělsko, Maďarsko.

Žádná armáda neposkytuje svým příslušníkům žádnou náležitost nebo náhradu po ukončení služby. Poskytování náhrad za nevyužité výstrojní náležitosti je specifikem pouze Armády České republiky.

Závěr

Při posuzování možnosti realizace změny stávajícího systému zabezpečení součástkami naturálního odívání je nutné vzít v úvahu stávající právní úpravu zabezpečení výstrojí a výstrojnými náležitostmi v rezortu MO, který vychází ze zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání a navazujících vnitřních předpisech.

Příslušníci AČR často nemají možnost kdykoli si obstarat některé z výstrojních součástek. Musí docházet k limitování prodeje jejich omezením počtu kusů na osobu. Limitování výdeje neumožňuje uskutečnit jeden z cílů VSNO, zabezpečit každému VZP optimální množství výstrojních součástek pro plnění jeho úkolů a povinností. Jedná se o jeden z důvodů, který vyžaduje provést zásadní systémovou změnu.

Značné rezervy existují v oblastech využívání moderních metod řízení jakosti v rámci přípravy zadávacího řízení a využívání metod matematického modelování, umožňujících nejen urychlení, ale i objektivizaci rozhodování především při výběru nejvýhodnější nabídky a využívání moderních informačních a komunikačních technologií zejména v oblasti vyjednávání takových parametrů nabídek projektů blížících se tržní úrovni.

Neméně významnou doposud opomíjenou problematikou z pohledu logistiky je přístup k příslušníkům AČR jako zákazníkům a nastavení vhodné úrovně poskytování služby. Na základě hodnocení současného stavu jsou možné základní směry řešení:

- a) využití projektu outsourcingu,
- b) zapojení státního subjektu, jehož zřizovatelem je rezort MO (příspěvková organizace, státní podnik) do zajištění pořizování výstrojního materiálu pro rezort Ministerstva obrany,

c) zachování stávajícího vlastního systému zabezpečení při postupném odstraňování jednotlivých disproporcí.

Radikální možností budoucího rozvoje oblasti zabezpečení součástkami přírodního odívání je úvaha o změně celého současného systému poskytování výstrojních náležitostí.

Použitá literatura:

- [1] *Zákon č. 221/1999 Sb.*, o vojácích z povolání, v platném znění. Dostupné na http://www.mocr.army.cz/images/id_0000_1000/172/221-1999_-_platne_zneni.pdf.
- [2] *Zákon č. 219/1999 Sb.*, o ozbrojených silách České republiky. Dostupné na http://www.mocr.army.cz/images/id_0000_1000/172/219k.pdf.
- [3] *Předpis č. 266/1999 Sb.* Vyhláška Ministerstva obrany o způsobu zabezpečování bezplatného stravování, výstrojních a přepravních náležitostí a o zabezpečování ubytování vojáků z povolání. Dostupné na <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-266>.
- [4] *Int 2-1.* Hospodaření s výstrojním materiálem v Čs. lidové armádě. Praha: MO, 1963. Dostupné na http://www.csla.cz/armada/prirucky/prirucky_int.htm.
- [5] *Normativní výnos MO č. 39*, ze 30. listopadu 2009, ve znění doplňků. Praha: MO, 2009. [2. 3. 2012 byl vydán nový stejnokrojový výnos, který určuje pravidla pro nošení vojenského stejnokroje, vybraných součástí vojenské výstroje a drobných stejnokrojových doplňků. Je platný od 1. dubna 2012. Dostupné na <http://www.acr.army.cz/vystroj/stejnokroje-a-pravidla-jejich-noseni-10983/>.]
- [6] *Věstník veřejných zakázek*. Ministerstvo pro místní rozvoj. Dostupné na www.isvzus.cz. [Online] [Citace: 10. 10 2012.] <http://www.isvzus.cz/cs/Form/Display/163904>.
- [7] *Zákon č. 137/2006 Sb.*, o veřejných zakázkách, v platném znění. Dostupné na <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/verejne-zakazky/>.
- [8] *Věstník veřejných zakázek*. Ministerstvo pro místní rozvoj. Dostupné na www.isvzus.cz. [Online] [Citace: 10. 10 2012.] <http://www.isvzus.cz/cs/Form/Display/26749>.
- [9] *Věstník veřejných zakázek*. Ministerstvo pro místní rozvoj. Dostupné na www.isvzus.cz. [Online] [Citace: 10. 10 2012.] <http://www.isvzus.cz/cs/Form/Display/345158>.
- [10] ZELEŇÁK, M. - MACHÁČOVÁ, T. Úroveň zabezpečení příslušníků AČR stejnokroji. Internetový časopis *Doktrína*, 2012, roč. 12, č. 2, Dostupné na http://doctrine.vavyskov.cz/_casopis/2012_2/2012_2r_5b.html.

Absence historické paměti zpravidla předznamenává ztrátu národní identity a lhostejnost k vlastním dějinám bývá projevem lhostejnosti k vlastní existenci. Proto armáda na svou minulost nezapomíná. Před jedenácti lety stanovil prezident republiky svým rozkazem výročí třicátého června 1918 jako Den ozbrojených sil, který zdůrazňuje a připomíná hodnoty historických událostí, k nimž se hlásíme. Toto datum svým významem a dějinným poselstvím spojuje dávnou minulost našich ozbrojených sil s jejich přítomností i budoucností. Právě v tento den je nanejvýš vhodné připomenout si, že pojmy jako vlastenectví, čest a odvaha mají co říci i dnešku.

Současná Armáda České republiky trvale prokazuje svoji plnou připravenost a profesionalitu. Jak doma, kde to v minulých dnech potvrdila kvalifikovanou pomocí obyvatelstvu při odstraňování následků povodní, tak v zahraničních misích, kde naši vojáci trvale dosahují vynikajících výsledků, respektu a uznání.

Devadesát pět let po slavnostní přehlídce v Darney je naše armáda důstojnou ochránkyní a pokračovatelkou dědictví, které má své kořeny v sice dávné, ale svým významem stále aktuální a živé minulosti.

Z rozkazu ministra obrany ke Dni ozbrojených sil ČR Ing. Vlastimila Picka, <http://s101w25.acr:8080/scripts/detail.asp?id=1607919&tmplid=66> [30.6.2013]